ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—Թ[illegible] Կ. ՊՈԼԻՍ, ՇԱԲԱԹ, 1898 ՅՈՒԼԻՍ 4—16 26 ՍԵՖԹԵՐ 1316 4 ԹԷՄՄՈՒԶ 1314 Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 517

20 ՓԱՐԱՅ

Բյուզանդիոն

ՀԱՅԱԼԵԶՈՒ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՏԱՐԵԱՆ ՏՆՕՐԻՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԵԶԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddési, No. 23—25,
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

"یوزانتیون"
ارمنجه یومی وسیاسی غزته‌در صاحبی بیوزانت کچیان
یوزانتیون
مطبعه‌دار خانی بابعالی جاده‌سی نمره ۲۳-۲۵
در ده صدوصفی ایدی

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԻՆՉ Կ'ՍՊԱՍՈՒԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԷՆ

Ինչպէս Ծիսաւս, կրծնիլ, բարոյապահպանի, քաղցրութեան, մարդասիրութեան գերագոյն հատիչն ու գերազանց պատուհանան, խարազան ի ձեռին մտաւ Աստուծոյ տաճարին մէջ, և ընդդէմ չհամարեց իր արժանապատուութեան և հակառակ չսեպեց իր անույշ բնաւորութեան՝ խստութիւն ցուցնել այն տեղի հանած-վաճառներուն, գողերուն, աւազակներուն, սարսափներուն և հասարականերուն դէմ, զոր երկաթեայ ձեռքով մը անխնայ գործ ըրաւ, —անանկ ալ Ազգը կ'սպասէ որ Ս. Պատրիարք Հայրն, անուշ-էզնէն հայրականամ նուէրներն և անոյշ բերնի մեղրածորան խօսքերը տանի պահ մը մէկդի ընելով, խստութեամբ ներս մտնէ ազգասիրութեան այն բոյնէն որ Ազգ. Հիւանդանոց կ'կոչուի, և այնտեղի անպարկեշտ, անգթասէր անուղղայ, կոչտ տարրերն, ոտաոռ-ուբացողները, գողերն, անգամները դուրս ընէ պզպզատեայ բազուկով մը, յիշելով որ Աստուած ո'չ միայն իւ-ւ սուրբ է իրեն, այլ և գաճաճն. և թէ պայման չէ բնաւ որ դատաստանը թիւրեցեալ ըլլայ, և ձեռքէն խնդրով գոգոր..., այլ ի հարկին ողջին կանաչ փայտ ալ գետազան կըրնայ Աչնուիլ՝ անուղղաները դարձի բերելու համար, կամ բանաւոր հօսը պատասխանելու համար ոչխարի կերպարանքով գայլերուն դէմ։

Աւելորդ է Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հօր խելք ավելցնելու չափակներ։ Միշտ ազնիւ բլլալու ժամանակ չունինք։ Բայց ինչպէս անանց խելքն իրենց վարվելնիքին չի հաւասարիր, ուրիշներուն ալ վարմունքն իրենց խելքին չի հաւասարիր։ Ոմանք սոյնը են աւելի գործել քան խորհիլ։ ուրիշներուն ալ սովորութիւնն է աւելի խորհիլ քան գործել։ Մէկ չուրջն անցած դարձած-ներէն դիւրին չէ՞ մակարդել թէ Ս. Պատրիարքը Հայրը չա՞ս աւելի ալեկ ի'խորհի, ի'գործէ, ի'որոշէ, քան կը գործէ։ Թափը, դորովը միայն կ'պակսի, ո'չ թէ խելքն, յիշողութիւնը, դատողութիւնը, սրամտութիւնը։ Միայն չուզեր վշտանալ, կարծես, և ի'նդուռ ալ ուրիշներուն առնուն խիստ անօթևանութեանց պատասխանատուութիւնը։ Հետևապէս, հաղորդելով իրեն թէ Ազգն աւելի կորով, աւելի խստութիւն կ'պահանջէ կարգ մը գործերու մէջ, ի'կարծենք կրկին ծառայութիւն մատուցանել։ — ծառայութիւն մը ըզլայոյն հասատատութիւններուն ու գործերուն, որոց մէջ զօրաւոր ձեռքի մը, հզօր, հուժկու բազուկի մը պակասութիւնն զդալի է, և ծառայութիւն մը նո'յն ինքն Ս. Պատրիարք Հօր, որ թերևս հանրային կարծիքին իրաւատուքն կ'սպասէ, աւելի կորովակից գործունէութիւն մը ցուցնելու համար։

Զենք գիտեր ո'ր Սահմանադրութենէն քաղուեր է այնպիսի տրամադրութիւն մը որ օրէնք Ս. Պատրիարքը կ'վերածէ լոկ ատրաքգրութիւն դնող մեքենայի մը, ղրկելով Ազգին և եկեղեցիին այն բարեմասութիւնն պաշտպանող ամէն նախաձեռնութիւնէ, սահման կտրուկ գործողութենէ, չ'ընտրելու թողուով գինա պատասխանատուութեան ամէն զգացումէ, վարժեցնելով գինա Ազգն ու կրօնական ժողովոյն և կրօնական ժողովները միշտ պատրաստ պիտի դանուին վանդալներու ամէն յարձակէս անօրինութիւններ որք կ'սպառնան ազգային նեցքին բարւոքման։

Սրիւհան ի'նչ տեսակ պահանջում կ'է այն, բարոյական ո'րպիսի իզմանութիւն մ'է այն որ չկրնար է օրէնսդիր Պատրիարքին գործադրական կարողութիւնն, որ տեսակին մէջ է'ն ազէկը կրնայ ըլլալ։ քանի որ այս գործադրական կարողութեան չեն պակսիր ո'չ մտքի լուսաւորութիւն, ո'չ գաղափարներու բարձրութիւն, ո'չ ալ ազգային-վարչական անցեալի փորձառութիւն։ երբ յիշենք մանաւանդ թէ իրեն Աւագերդ, իրեն Վանահայր, Ն. Սրբազնութիւն երկար տարիներ վարժուած է մարդիկ վարելու և ազգային-եկեղեցական հաստատութիւններ մաձակարգելու, տեղի չկա՞յ զարմանալու թէ ինչո'ւ համար աւելի հուժկու ձեռքով մը ի գործ չդնէ իր Պատրիարքական իշխանութեան իրաւատութիւններն, որք՝ ինչ որ ալ ըսուի՝ բաւական լայն և ընդարձակ են, զանազան հաստատութեանց մէջ աւելի մեծ կարգապահութիւն և աւելի նպատակայարմար ուղղութիւն մը հաստատել տալու համար։

Մեկուէ ընելով կեղծ զգայնոտութիւններն, համարձակ ըսենք ուրեմն թէ Ս. Պատրիարք Հայրը վտահ կըրնայ ըլլալ հանրային կարծիքին հաւանութեան և աջակցութեան, եթէ չվարանի աւելի ոյժ, աւելի խստութիւն ցուցնելու այն զեղծումներուն, այն զեղծելու պաշտօնէութիւններուն դէմ, որոց աղտոտ գործերն այնքան ծանրապէս կ'ճնշեն հասարակաց խղճին վրայ։—Ուրախ ենք ստուգելով որ շաբթուս սկիզբը մեր գոհութեամբ ծանուցած կազմակերպութիւնն ստացնելու վրայ է Ազգ. Հիւանդանոցի նոր Հոգաբարձութիւնն, այսինքն՝ Պարիսի էֆ. Կիւլպէնկեան, Գրիգոր էֆ. Կիւմիւչկերեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, վաստաքան Յակոբ էֆ. Սթամպուլեան և անցեալ տարուան Հոգաբարձութեան մի քանի անդամք միանալով, վերջնական մարմին մը ձեւացնելու վրայ են, և ապահով ենք թէ մեր բժշկական դասէն ալ դոնէ երկու հոգի, իրենց դիրքով ու հեղինակութեամբ պատկառելի անձեր, պիտի գործակցին նոր կազմակերպութեան։ Բայց, հա'ս է խնդիրը.—Ո'րն ալ ըլլայ օրէնսդիր Հոգաբարձութիւնը, Ս. Պատրիարք Հայրն իրաւատութեան, գործողութեան և պատասխանատուութեան միծագոյն բաժին մը ունի միշտ իրեւ պետ գործադիր իշխանութեան, ազգային հաստատութեանց մատակարարութեան մէջ։ Ազգին կողմէ ընդհանուր տեսուչն և համայնական ինքն Պատրիարքն է։ Ազգն իրեն վստահած է չատ մը բան. ինքն է որ պիտի վարէ վարիչներն անգամ. ինքն է որ պիտի քաշալերէ գործողներն, և պիտի մոլեակ թերացողներըը։ Բայց երբ ամէն բան կարգէ դուրս ինկեր է, երբ գայթակղութիւնք գայթակղութեանց կ'յաջորդեն, և Ազգին խիղճը կ'վրդովեն, առաջին գործիչն ալ, առաջին պատասխանատուն ալ, Ս. Պատրիարք Հայրը պէտք է ըլլայ՝ թեւերը օսթիելով գործին մէջ մանելու, մոլորեալները կարգի բերելու, և մոլորեցնողները պատժելու կամ հեռացնելու համար։ Քաջարարուկ Պատրիարք մը միշտ սիրելի պիտի ըլլայ Ազգին։ Իսկ ակադեմական խրթնդիրներէ միայն թևորժով լոկ «ինտելլիգենտ» Պատրիարք մը թէեւ մտքի «ատիլեդանդ»ներուն միշտ սիրելի և հանկրելի, բայց հասարակ ժողովրդին կուռ ողջմտութեան և հանրային դգայուին այնքան պիտի չհամապատասխանէ։ ժողովուրդը կ'սիրէ լսել որ Պատրիարքը դեղձ պաշտօնեաները կտրէ, զաբկէ, չխօչխաւեր է, ազգային հաստատութեանց պատիւն անաղարտ պահելու և Ազգին հոգւոյն ու դրամեղը մնացող պղտաարդեաները կամ մակաբոյծ միջոցները վանելու համար։

Հոգաբարձութիւններ, ժողովի, Ծանձնաժողովի անդամներ, Խնամակալներ, ո'րքան ալ սիրով վարած ըլլան իրենց ազգային պաշտօնին, ամէնքն ալ դոյժի տէր մարդիկ են։ Պարտքերնէն չեն միայն որ հոգիով ամարմնով բոլորանուքը ինքզինք յատկացուցած է Ազգին ծառայութեան, և այն երկոց ու գացող ժողովականներէն վեր, ի'նքն է գերագոյն համբառուն ու պատասխանատուն միայնդամայն։ Հետևապէս, ի'նք միայն չի կրնար ո'չ չափով ու ձեւով փեղկերեսի ըլլալ գործէն, պատասխանատուութիւնն այլոց վրայ նետելով մէկ կողմ քաշուիլ։ Ազգ. Հիւանդանոցին, Գալֆայեան Որբանոցին և այլ հաստատութեանց ունեցած այս օրսան վիճակին մ'յնպէս է որ մեծագոյն գայթակղութիւններու առաջքն առնու համար Ս. Պատրիարք Հայրն ի'նք պէտք է իր բոլոր այժով ու կորովով բռնէ գործերուն ղեկին, և ցոյց տայ այն արդար, անաչառ խստութիւնն որ իր հայրական պաշտօնին էական յատկանիշերէն մին կ'կազմէ տեսականապէս, և պէտք է կազմէ գործնականապէս ալ։

ԿԱՆԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՍՈՒՏԸ

Սուտին սահմանն ընդարձակ է, մինակ լեզուով չէ որ սուտ կ'խօսինք. այդ բանն, իր ամէնէն չարաբաստական իմաստին առումով, սոպէս կրնանք բացատրել։—Ստած կ'ըլլանք չեղածնիս ու չունեցածնիս ցուցնել փափաքելով, մեր դիրքին և մեր արժանիքի մասին խաբելով։ Չգացումներով ալ կրնանք խաբել, մտքով, սրտով ալ կ'խաբենք, ինչպէս լեզուով։ Ճշմարտութիւնն է որ միայն ամէն բանի կեանք կուտայ, ճշմարտութեան ամէն դանցաւորութիւն բարոյական կորուստ մ'է։ Այս իրականութիւնն մեծ նշանաբանը պէտք է ըլլայ դեռատի աղջիկներուն մանաւանդ, որոց պարտականութիւնն ու գործունէութիւն պիտի բաղմապատկի տարիքի զարգացման և դիրքի ու վիճակի փոփոխութեան հետ։ Լեզուով սուտին պատճառած չարիքներն այնչա՛փ չատ են։ Մեզմէ իւրաքանչիւրը թեթև անարի մը երբ նետէ առանին կեանքին մէջ, հետևները մի երթիք, նոյն իսկ մեր տուներուն, մեզ չրջապատողներուն, մեր անձերուն վրայ, բաւական է պզգանք զգալ սուտին գործած աւերներէն։ Նոյնն թէ մարդ ի'նչու պէտք է սուտ խօսի. վասն ու կասկած ունի'նք մեզմէ կախում ունեցող մարդոցմէ. գլխարկ մը կը գնենք ու ձիւտ դինը չենք ըսեր մեր սմսմանոյն կամ մեր հօր՝ մեր սիրած մարդիկը խաբեցինք լեզուով, և օտարները խարեցինք մեր դիրքի մասին։ ի'նչու, ի'նչ հարկ այս անհանդիստ կացութիւնն ստեղծելու. անպատճառ մեզի տակ հայթայթողը խարելու ենք օտարներուն առջև հարուստի հովիւ առնելու համար։ ի'նչ ի'ղձերով են միւսերէ հետևեալ տողերը. «Ճշմարտութիւնը բարեկամ մ'է, յանխնիմական է, և անոնք որ չեն ճանչցած զայն, այս աշխարհի մէջ ամէն բանի մասին ոտչտ ձգուած են։» Եթէ իրարու խօսքի հաւատարմութիւն չունենանք, այլ եւս դոյութիւն չունենար հանգստութիւն, վստահութիւն։ Վախնա'ք բոլոր անոնցմէ որ իրենց ըսածին ճշմարտութիւնն հաստատելու համար երդումներու կ'դիմեն։ Լա Պրիւեր կ'ըսէ. «Պարկեշտ մարդը չերդնուր, իր նկատմամբ չէ՞ որ իր տեղը կ'երդնուր.» Ըսած չէ՞ք բնաւ թէ պզտիկ սուտ մը ի'նչ մեծ չարիքներ կ'տեղծէ։ Եւ դեռ ուրիշ տեսակ կողմ մ'ալ ունինք. օրուան մէջ ընտանեկան դէպք մը պատհիլու կամ անոր մանրամասնութեանց մասին սուտ քանի՛ր ըսելու որոշումը կ'տանք, և կ'յանձնարարենք որ մեր պզտիկներուն որ իրիկունն հայրիկին չըսէ, և եթէ հայրիկն իմացած ըլլայ, դռնէ զանազան կէտերու մէջ ծակ։ ա՛յս պէտք է ըլլայ կնոջ նրբամտութիւնը, սիրուն չէ՞ք դաներ մայր մը որ իր զաւկին կ'ըսէ. «Սուտ խօսէ, զաւա՛կս,» և երթիւ ժամ վերջն հաւատ կ'տայ կ'թափէ անոր գլուխն, վասն զի նայելնչ մը առնուած է պահպանելէն ու տղան երբեմն կ'ընէ թէ ինք չէ կերած։ Սակայն մարդը դռնէ մեծ յիշողութիւն պէտք է ունենայ, վասն զի ճշմարտութիւն չեզած բանը միշտ կ'մոռցուի. կրնանք միւնոյն բանը նոյն անձին քանի մը օր վերջ կրկնած ժամանակ դանազան պարագաներու մէջ տեսիլ, և այնքան ծաղրելի ու հեղնական կ'ըլլայ այս բանն, այնչա՛փ ծիծաղ կ'շարժեն ստախօսին այդ միամիտ չուտուքնները՝ որ արժանապատուութիւնն ու յարգանքն յանիսկ կ'կորնչին անոնց մարդ կ'վախնայ իր ընկերութենէն. ասով ստախօսն իր արդար պատիժը գտած կ'ըլլայ։ Ստախօսի վատ համբաւն հաւասար է ուրիչ չատ մը վատահամբաւ գործերու, և կան երեխաներ ուր ստախօսութիւնն ամէնէն մեծ ամբարտյականութիւններէն մին նկատուած է։ Մինչեւ ո'ր ստահեմն արդար է ժողովրդեան այս մասին ունեցած համոզումը, չեմ դիտեր։ կ'կարծեմ թէ ստախօսութիւնն անվայել բան է. բայց անկէ գերազանց թերութիւններ և ձչմարտապէս կարմրելիք բաներ կան՝ զոր կ'անտեսէ կամ չատ չի տեսներ հասարակութիւնը։ Սուտը միայն դիւցազնական գործերու մէջ ներելի է. քոյր Սէմրիս ծավէրը խարեց ծան վարժանին համար. բայց ի'նչ զգացումներու, ի'նչ նպիրական նպատակով մը. քոյր Սէմրիս իր ամէնէն անէացած, կրօնքի ամէնէն մոլեգին պաշտամունքին առջև, երբ մեռելի մը առջև ծնրադիր կ'աղօթէը անոր հոգւոյն համար, իր սուտին մէջ դիւցազնուհի մը եղաւ. կեանքին մէջ մէկ անգամ միայն ստած էր։ Մեր որ մեր ամէն գործերուն մէջ ստութիւն կ'դնենք, օրը քանի՛ անգամ կ'յինանք մեր հոգիով, նոյն իսկ մեր անձերուն հանդէպ կ'պզտիկնանք։ Նախ օտարներուն հետ սուտ խօսելու հարկադրուած չենք. եթէ րանի մը ճշմարտութիւնը չսանելնուս մէջ չահ ունինք, այդ բանը բնաւ չըսենք. ո'վ կ'ստիպէ մեզ անպատճառ խօսած ըլլալու համար մեր մտքին տուտեր հնարել. իսկ քանի որ ստիպուած ենք անպատճառ մեր դատողութիւններուն, տեսածութիւններուն և գործերուն հաղորդակից ընել մերինները, ասոնք բոլոր անդամներն, ինչո'ւ մեր կեանքը թափանցիկ բերելի մը չավ վարդուն չըլլայ։ Ի'նչ հրաշալի բան է մարդն երբ աղկան, ամուսինը կնոջ վրայ և փոխադարձաբար վստահութիւն ունենան, երբ ատոնք սրտի անդորրութիւն ունենան և ըսեն.—«Իմ կինս սուտ չի խօսիր, իմ աղջիկս սուտ չի խօսիր»։ Մեզմէ ո'վ կրնայ ձեռքը խղճին վրայ դնել և ըսել թէ ստախօս չէ։ Սմենքս ալ ատանց բացառութեան, այո ու կին սուտ կ'խօսինք. միայն աստիճաններու տարբերութիւնը կայ. կիներ կան որք գլխի են իրենց գլխու մազէն մինչեւ ոտքերն, և ծաղրելի-օբէն գլխի. միշտ մտածող, միշտ ծիծաղ չարժող. ուրիշներ միմակ գործումնէութեան մէջ կ'սահի, աղջամուղջ ատակ կուտան, որքեր կ'խնամեն, իրենց զգացումներուն մասին օտարները կ'յարեն, նոթէն ատոնք ամէնէն նախընտրելիները են, վասն զի մէկը կ'օգտուի դոնէ. բայց սուտ փառքի զոհերն, անոնք որ զանաչին չնորհքով գպրոց մը դնելու համար ատակ չեն դոներ, բայց փոխարէն գոցած անոնցնին չեն կրնար ճշմարիտ հարուստէն գանազանել, ի'նչ ողորմելի արարածներ են ատոնք։ Մեր ամէն գործերուն մէջ նպատակ մը կայ, ո'րն է այս սուտերուն նպատակը. լեզուով սուտին նպատակը չգոհացուցիչն է չատ անգամ, և սակայ անպատճառ գործ մը համար յանդիմանուելու վտանգ. իսկ միւս սուտերն՝ որք լեզուով չեն ըլլար, անոնց չարժատիրն է փառասիրութիւն և ունայնամտութիւն, որոցմէ մեր ամենուն խորին մէջ խառնուած է քիչ կամ չատ հատիատութեամբ։

Ս. ՉԱՐՕՒԽԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՀԱՐՑ—ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԳԱՂԱՓԱՐԻ ՕԶԱՆՑ ԱՏԱՐՆ ԱՄԲՈՂՋ

Մէկ քանի օրերէ ի վեր Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ տեղի ունեցած ցաւալի եւ տխուր եպէղութիւնն առիթ կուտայ ինձ յիշել և կրկնել թէ մինչեւ որ Ազգ. Հիւանդանոցն իր հաստատ եկամուտովը չհամապարարուի, մինչեւ որ որբանոցն, արհեստանոցն, յիմարանոցն, անկելանոցը զատ զատ չհիմնարկուի, մտածելու հոգաբարձութիւններով չհատակարարուին, կարելի չէ ո'չ հիւանդները պէտք եղածին համեմատ դասաւորել, և ո'չ յիմարները մարդկօրէն և դիտութեան պահանջածին համաձայն խնամել։ Գալով որբանոցին, եթէ իրոց վիճակին այսպէս չտրուներակէ, ո'չ միայն տուն անբարոյականութեան, այլ խղճահարութեան, ծիւրարիո, ոսկրաթերութեան, անարիւնութեան բոյն ըլլալէ զատ ուրիշ բանի չի ծառայեր։

Մինչեւ կարելի չէ՞ Ազգին Տունն իր ամէն ճիւղերովը իր հասատատ եկամուտովը մատակարարել։ բատ խա, ոչ միայն կարելի է, այլ միակ անտեսականն, առողջականն ու բարոյականն է։ Ա՛յս նպատակին համար, պատրաստած ծրագիրս մատուցի առ որ անկ է, բայց դեռ պատասխան չեմ ընդունած։

Գարակէօզեան կտակի խնդրոյն վրայ օրաթերթ մը հրատ կ'կարդայ Հայ փաստաբաններու, հետևեալ երկը հարցմանց իրենց կարծիքն յայտնելու։ Իրաւ է որ փաստաբան չեմ, բայց իրաւաբանական բժշկութեան սկզբունքով և իրրեւ ազգային անհատ, կ'համարձակիմ կարծիքս յայտնել. ինչպէս՝

Հարցում առաջին։

«Որո՞ն ժառդն, որոն էրեսաոխութիւնները ծանօթ են, ըստ օրէնի կարո՞ղ է նուիրատուին խնդրոյ ներ էրեսաոխութեան չեմով հոսպրեսաոխութեան մի էրեսաոխ ընդունիլ։»

Պատասխան.

Բնական օրինօք, բարոյական օրինօք և մանաւանդ Շէրիի օրինօք, ոչ թէ մէկ դիրն, այլ ստորակէտ մը անգամ փոխել։

Հարցում երկրորդ։

«Երէկ կարդ ա յեանգամ է ասը, ներելի՞ է քեան կտակը վերադարձնել Գարակէօզեան ծառանդորդաց, և անոր տեղ Գարակէօզեան Գրէթէ եթ. 20,000 ոսկինոց մէկ պարտատոքիւնը վեր գնել։»

Պատասխան.

Քանի որ ոչ կարող և ոչ ձեռնհաս է, հետևաբար կտակը գանուած տեղէն հանելու ալ կարող և ձեռնհաս չի կրնար ըլլալ։

Հարցում երրորդ։

«Երէ՞ Գրէթէ եթ. վաղ այդ 20,000 ոսկինոց պարտատոքիւնին վրէ նշանակուած պարտը ծանչնալ լսուիլ և յայտնի ըլլ էնդ որ և է պրամ չի սպասած ատչեն, 20,000 ասիի առանելէնին չէնաին ի՞նչ կըլայ։»

Ինչպէս որ Գ. Գարակէօզեանի նըման անձնասարութեան մը իր ատոյգրութիւնը չյարգելուն վրայ ամենափոքր կասկած մը ընկել ներելի չէ, նոյնպէս ալ կտակին մէկ կէտը փոխելու համարձակիլ բարոյականութեան եւ Շէրիի օրինաց ու Սահմանադրութեան առջև պատասխանատու ընալ է։

Ուստի եղբայացնելով կ'ըսեմ. Կ. և Տ. Գարակէօզեան անուններուը պատմութեան էջերուն մէջ անջնջելի պիտի մնան [*]։ Ազգն երախտապարտ է եւ պիտի մնայ. անոնց յիշատակը սուրբ և անարատ պահելու ճամար, պարտաւոր է անոնց կտակներուն գործադրութիւնը տալ առանձնապէս գործարար էֆ Ասլէն այդ կարծիքին յայտնած կէն ուրիշ արժանահատոյց դիմումներէ, ինչպէս Բրոֆ. Մաթա Միւլէր, Սըր Բոազիւ Մըրջիսըն, Զոր. Սիւմէն, Հրաչեայ Պէնլեան եւ Նիքոլէօն, ինչպէս նաեւ Հնդկաստանի քաղաքային բարձրագոյն պաշտօնատարներէն Մր. Ռոիլսօք եւ միսսիոնարկան Մր. Էրատա ևն։

Այդ, թէ՛ ատոնց ըրած պատմութիւններուն եւ թէ՛ վերոյիշեալ Սթոքհոլմի կատարած քննութիւններէն հետաքրքիր է որ Հնդկաստանի մէջ յաճախախոսէ ան գայլերէ մեծագոյն աղաքներ որ մինչեւ մահերնին անոնց հետ մեկտեղ դ'ապրին։ Ա՛յս աղաք բնաւ իմպերիալիստութիւն չունին, բայց երբ ուսումնիք արուին, նախ կ'հոռետրանան զայն և միայն հետ մեկ ատոնց ամբողջ ազգ մը կ'սկսի ուսանիլ։ — «Ա՛յս տղաքներէն մինչ կ'ըսէ Էֆէրտըն, գայլի հետ մեծնալը զոր հակառակ չեմ մերժեցնելու չկրցինք ջնջել։ Իր բնութենէն ներելի չէ որ ան ուսանելէ զանոնք մը ընկել ներելի չէ, նոյնպէս ալ կտակին մէկ կէտը փոխելու համարձակիլ բարոյականութեան եւ Շէրիի օրինաց ու Սահմանադրութեան առջև պատասխանատու ընալ է։

Ուստի եղբայացնելով կ'ըսեմ. Կ. և Տ. Գարակէօզեան անուններուը պատմութեան էջերուն մէջ անջնջելի պիտի մնան [*]։ Ազգն երախտապարտ է եւ պիտի մնայ. անոնց յիշատակը սուրբ և անարատ պահելու ճամար, պարտաւոր է անոնց կտակներուն գործադրութիւնը տալ առանձնապէս գործարար էֆ Ասլէն այդ կարծիքին յայտնած կէն ուրիշ արժանահատոյց դիմումներէ, ինչպէս Բրոֆ. Մաթա Միւլէր, Սըր Բոազիւ Մըրջիսըն, Զոր. Սիւմէն, Հրաչեայ Պէնլեան եւ Նիքոլէօն, ինչպէս նաեւ Հնդկաստանի քաղաքային բարձրագոյն պաշտօնատարներէն Մր. Ռոիլսօք եւ միսսիոնարկան Մր. Էրատա ևն։

Ա՛յս վերջինը ամենահամակիր բանատարներէն եղած էր գրեթէ միւս ներկայներուն։

ՈՇՈՅԳՈՏԱ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

Նախարարի ծանուցում մարզային ու Երևանի ավագանիների ընտրությունների մասին

Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հոկտեմբերի 15-ի N 1277-Ա որոշմամբ նշանակված՝ 2018 թվականի հոկտեմբերի 28-ին կայանալիք մարզային ու Երևանի ավագանիների ընտրությունների ընթացքում ընտրական հանձնաժողովների անդամների համար սահմանվում է 30 000 դրամ հավելավճար:

Ընտրական հանձնաժողովների անդամների հավելավճարի վճարումն իրականացվում է ընտրությունների անցկացման ընթացքում՝ ընտրական հանձնաժողովների նիստերին մասնակցելու համար:

Ընտրական հանձնաժողովների անդամների հավելավճարի վճարումն իրականացվում է ընտրական հանձնաժողովների նախագահների կողմից՝ ընտրական հանձնաժողովների անդամների ներկայացրած ցուցակների հիման վրա:

Ընտրական հանձնաժողովների անդամների հավելավճարի վճարումն իրականացվում է ընտրական հանձնաժողովների նախագահների կողմից՝ ընտրական հանձնաժողովների անդամների ներկայացրած ցուցակների հիման վրա:

ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության տեղեկատվության մասին հայտնում է, որ 2018 թվականի հոկտեմբերի 28-ին կայանալիք մարզային ու Երևանի ավագանիների ընտրությունների ընթացքում ընտրական հանձնաժողովների անդամների համար սահմանվում է 30 000 դրամ հավելավճար:

Ընտրական հանձնաժողովների անդամների հավելավճարի վճարումն իրականացվում է ընտրությունների անցկացման ընթացքում՝ ընտրական հանձնաժողովների նիստերին մասնակցելու համար

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ա— Ոսոցիալիստ-Յեղափոխական կուսակցութեան 27,000 ղեկավարներէն է։ Ծառայած է Ռուսիոյ ժամանակաւոր կառավարութեան մէջ։ Ներկայացուցիչ եղած է Ռուսիոյ Դաշնակից երկիրներուն։ Ներկայ պատերազմին սկիզբէն ի վեր ապրած է Ֆրանսայի մէջ։ Ունի կին եւ զաւակներ։ Ապրած է Փարիզ, Ժընեւ, Պրիւքսել, Լոնտոն, Նիւ Եորք, Սան Ֆրանսիսքօ, Վլատիվոստոք, Իրքութսք, Մոսկուա, Պերլին, Վիեննա, Պուտապեշտ, Պրահա, Պուքրէշ, Սոֆիա, Պելկրատ, Ռոմ, Միլան, Ժընովա, Նիս, Մարսէյլ, Պորտոյ, Պարսելոնա, Մատրիտ, Լիսապոն, Պոմպէյ, Ռիո տը Ժանէյրօ, Պուենոս Այրէս, Մոնթեվիտէօ, Սանթիակօ, Լիմա, Պոկոթա, Քարակաս, Մեխիքօ, Հաւանա, Նիւ Եորք, Պոսթըն, Մոնթրէալ, Վանքուվըր, Սան Ֆրանսիսքօ, Լոս Անճելըս, Սան Տիէկօ, Հոնոլուլու, Շանկհայ, Յոկոհամա, Թոքիօ, Սէուլ, Մանչուրիա, Հարպին

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ

Հայ բնագետները մոռ ամբողջ աշխարհում են ճանաչված իրենց գործերով։ Նրանց անունները հայտնի են ամենուրեք, և նրանց հետազոտությունները մեծ հետաքրքրություն են առաջացնում։ Հայ գիտնականները միշտ եղել են առաջին շարքերում, և նրանց ներդրումը համաշխարհային գիտության մեջ անգնահատելի է։

Ներկայումս հայ գիտնականները աշխատում են տարբեր ոլորտներում՝ ֆիզիկայից մինչև կենսաբանություն, քիմիայից մինչև աստղագիտություն։ Նրանց հրատարակած աշխատությունները թարգմանվում են տասնյակ լեզուների, և նրանց անունները հայտնի են ամբողջ աշխարհում։

Հայ գիտնականների միջազգային ճանաչումը ձեռք է բերվել ոչ միայն նրանց անձնական տաղանդի շնորհիվ, այլև այն պայմանների շնորհիվ, որոնք ստեղծվել են հայ գիտության զարգացման համար։ Այդ պայմանների մեջ կարևոր տեղ են զբաղեցնում գիտական հաստատությունները, որոնք հնարավորություն են տալիս երիտասարդ գիտնականներին աշխատել ժամանակակից պայմաններում։

Հայ գիտնականների հետազոտությունները ընդգրկում են գիտության տարբեր ճյուղեր։ Ֆիզիկայի բնագավառում նրանք ուսումնասիրում են տարրական մասնիկների հատկությունները, քիմիայի բնագավառում՝ նոր նյութերի սինթեզը, կենսաբանության բնագավառում՝ գենետիկայի և բջջաբանության հարցերը։ Աստղագիտության բնագավառում հայ գիտնականները զբաղվում են տիեզերական մարմինների դիտարկումներով և տիեզերքի զարգացման տեսությունների մշակմամբ։

Հայ գիտնականների աշխատանքները հրատարակվում են միջազգային գիտական ամսագրերում, և նրանց հոդվածները մեծ հետաքրքրություն են առաջացնում։ Շատ հայ գիտնականներ ընտրվել են միջազգային գիտական ակադեմիաների անդամներ, և նրանց կարծիքը մեծ կշիռ ունի գիտական շրջանակներում։

Հայ գիտնականների միջազգային համագործակցությունը նույնպես մեծ նշանակություն ունի։ Նրանք համատեղ աշխատում են օտարերկրյա գիտնականների հետ, և այդ համագործակցությունը նպաստում է գիտության զարգացմանը։ Հայ գիտնականները մասնակցում են միջազգային գիտաժողովների, սիմպոզիումների և կոնֆերանսների, որտեղ ներկայացնում են իրենց հետազոտությունների արդյունքները։

Հայ գիտնականների ապագան կախված է նրանից, թե որքանով կկարողանանք ապահովել նրանց համար անհրաժեշտ պայմանները։ Անհրաժեշտ է ֆինանսավորել գիտական հետազոտությունները, ստեղծել ժամանակակից լաբորատորիաներ, և ամենակարևորը՝ պահպանել և զարգացնել գիտական դպրոցները։ Միայն այդ դեպքում հայ գիտությունը կշարունակի զարգանալ և նոր հաջողություններ կգրանցի։

Հայ գիտնականների հետազոտությունները ներառում են նաև հայագիտության տարբեր ոլորտներ՝ պատմություն, լեզվաբանություն, մշակութաբանություն, ազգագրություն և այլն։ Այս հետազոտությունները թույլ են տալիս ավելի լավ հասկանալ հայ ժողովրդի անցյալը, նրա մշակույթի զարգացման ուղիները, և նրա տեղը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ։

Հայ գիտնականների աշխատանքները մեծ նշանակություն ունեն նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանման համար։ Գիտական հետազոտությունները օգնում են ավելի լավ հասկանալ հայ մշակույթի յուրահատկությունները, նրա ազգային արժեքները, և նրա ներդրումը համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում։ Այդ հետազոտությունները նպաստում են հայ ինքնության ամրապնդմանը, և հայ երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակությանը։

Հայ գիտնականների միջազգային ճանաչումը նպաստում է նաև հայ մշակույթի ներկայացմանը աշխարհին։ Նրանց հրատարակած աշխատությունները, նրանց մասնակցությունը միջազգային գիտաժողովներին, և նրանց հաջողությունները գիտության տարբեր ոլորտներում՝ բոլորը նպաստում են հայ մշակույթի ճանաչմանը, և հայ ժողովրդի դրական կերպարի ձևավորմանը։

Հայ գիտնականների ապագան կախված է նրանից, թե որքանով կկարողանանք ապահովել նրանց համար անհրաժեշտ պայմանները։ Անհրաժեշտ է ֆինանսավորել գիտական հետազոտությունները, ստեղծել ժամանակակից լաբորատորիաներ, և ամենակարևորը՝ պահպանել և զարգացնել գիտական դպրոցները։ Միայն այդ դեպքում հայ գիտությունը կշարունակի զարգանալ և նոր հաջողություններ կգրանցի։

Հայ գիտնականների հետազոտությունները ներառում են նաև հայագիտության տարբեր ոլորտներ՝ պատմություն, լեզվաբանություն, մշակութաբանություն, ազգագրություն և այլն։ Այս հետազոտությունները թույլ են տալիս ավելի լավ հասկանալ հայ ժողովրդի անցյալը, նրա մշակույթի զարգացման ուղիները, և նրա տեղը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ։

Հայ գիտնականների աշխատանքները մեծ նշանակություն ունեն նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանման համար։ Գիտական հետազոտությունները օգնում են ավելի լավ հասկանալ հայ մշակույթի յուրահատկությունները, նրա ազգային արժեքները, և նրա ներդրումը համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում։ Այդ հետազոտությունները նպաստում են հայ ինքնության ամրապնդմանը, և հայ երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակությանը։

Հայ գիտնականների միջազգային ճանաչումը նպաստում է նաև հայ մշակույթի ներկայացմանը աշխարհին։ Նրանց հրատարակած աշխատությունները, նրանց մասնակցությունը միջազգային գիտաժողովներին, և նրանց հաջողությունները գիտության տարբեր ոլորտներում՝ բոլորը նպաստում են հայ մշակույթի ճանաչմանը, և հայ ժողովրդի դրական կերպարի ձևավորմանը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ